

**S. Tabaczyński, P. Peduto, A.
Buko, G. Maetzke, A. Iacoe, M. A.
Iannelli, B. Kowalczyk, W. Hensel, N.
Cilento**

Civita D'Ogliara. Provincia Avellino

Informator Archeologiczny : badania 14, 290-291

1980

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Badania prowadzili prof. Paolo Peduto i dr Andrzej Buko /autor sprawozdania/ przy współudziale Giuseppiny Bisogno, Giovanni Amatucci oraz Matteo Sessa z Centro per Archeologia Medievale. Całością prac kierują prof. dr Witold Hensel i prof. dr Nicola Cilento. Finansował Uniwersytet w Salerno. Siódmy sezon badań. Zespół sakralny VIII-XVI w. n.e. w obrębie średniowiecznego zespołu osadniczego.

Prace wykopaliskowe skoncentrowano we wnętrzu odkrytej w latach ubiegłych świątyni preromańskiej. Odsłonięto dwa najstarsze poziomy posadzki, odpowiadające pierwszym okresom funkcjonowania zespołu klasztornego. Stwierdzono, że pozostałości murowanej przegrody dzielącej starszy kościół na dwie równe części, interpretowanej jako dolny fragment ikonostanu, wiążą się funkcjonalnie ze wspomnianymi posadzkami.

Uzyskano materiały pozwalające zrekonstruować niektóre elementy wystroju świątyni, m.in. marmurowe tarsje różnych kształtów i barwy. Poniżej najstarszej posadzki kościoła natrafiono na pochówek dziecięcy, który jednakże łączyć należałoby z osadnictwem pradziejowym tych terenów.

Badania zostały zakończone.

CIVITA D' OGLIARA
Provincia Avellino

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej
w Warszawie
Uniwersytet w Salerno
Istituto di Filologia
e Storia Medievale

Badania prowadzili prof. dr Stanisław Tabaczyński i prof. Paolo Peduto przy współpracy z dr dr Andrzejem Buko /autor sprawozdania/, Gabriellą Maetzke, Angelą Iacoe i Marią Antonietta Iannelli. W badaniach wzięli również udział rysownik - Bogdan Kowalczyk oraz studenci i absolwenci Uniwersytetów w Salerno i Neapolu. Całością prac kierują prof. dr Witold Hensel i prof. dr Nicola Cilento. Finansował Uniwersytet w Salerno. Drugi sezon badań /wliczając badania sondażowe przeprowadzone w 1975 r. /Osadnictwo obronne z okresu wczesnośredniowiecznego.

W pierwszym etapie badań przeprowadzono prace weryfikacyjne na stanowisku "I Cuponi", odległym około 300 m na wschód od obrzeża murów Civita, która to strefa w tradycji lokalnej zachowała nazwę "il cimitero" i w wielu obiegowych opiniach uważana była za strefę cmentarną dawnych mieszkańców Civita. Chodziło przede wszystkim o zbadanie stref określonych w latach ubiegłych przez geofizyków, jako charakteryzujące się znacznymi anomaliami, przy czym wzdłużny charakter i wymiary tych ostatnich odpowiadać mogły jamom grobowym. Sondáže weryfikacyjne nie potwierdziły zarówno tradycji lokalnej, jak i przypuszczeń sformułowanych na podstawie interpretacji wyników prospekcji geoelektrycznej, co pozwoliło wyeliminować tę strefę z dalszych badań. Uzyskano natomiast materiały do dziejów osadnictwa na tych terenach w IV-V w.n.e.

Dalsze prace skoncentrowano w obrębie murów Civita, obejmujących sąsiedni płaskowyż ciągłym systemem fortyfikacji osiagających w obwodzie prawie 2 km długości. Wykopy archeologiczne zlokalizowano we wschodniej części murów, gdzie występują wieże obronne oraz po stronie zachodniej, ze względu na występowanie w tej strefie śladów struktur kamiennych.

Badania w rejonie wież i murów dostarczyły istotnych danych odnośnie szczegółów konstrukcyjnych tych struktur oraz pozwoliły połączyć niektóre obserwacje z danymi stratygraficznymi stanowiska. Ważnym wynikiem badań było stwierdzenie, że zachodnia strefa badanego zespołu była dość gęsto zabudowana, przy czym częściowo odsłonięte niektóre obiekty mieszkalne i gospodarcze zdają się korespondować z okresem użytkowania murów obronnych.

Najciekawszym odkryciem było zlokalizowanie i częściowe odsłonięcie w centralnej części fortalicji partii fundamentowych kościoła, z półkolistą absydą zorientowaną w kierunku wschodnim. Nie mniej istotnym było stwierdzenie występowania przy kościele pochówków szkieletowych, należących bez wątpienia do istniejącego tu niegdyś cmentarza przykościelnego.

Z tegorocznych badań pochodzą dość jednorodne zespoły ceramiczne z okresu wczesnośredniowiecznego, które zdają się wskazywać, że zanik akcji osadniczej w tym ośrodku nastąpił stosunkowo wcześnie, zapewne przed początkiem X stulecia.

Przewiduje się kontynuację badań.